SAMMANFATTNING FRÅN WORKSHOP 2019-01-16, I SAMBAND MED TRAFIKVERKETS FRAMTAGANDE AV ÅTGÄRDSVALSSTUDIE FÖR VÄG 311 OCH 531.

Trafikverket arbetar med en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg 311 (Tännäs-Sörvattnet) och väg 531 (Flatruetvägen Funäsdalen-Ljungdalen). Som en del i ÅVS- processen och med syfte om att öka kunskapen kring nuläge med brister och problem samt samla in synpunkter kring mål och åtgärder för vägarna, bjöd Trafikverket in till en workshop i Funäsdalen 16 januari 2019.

I workshopen deltog representanter från Bergs kommun, Härjedalens kommun, Trafikverket, Skogsstyrelsen, föreningar, näringsidkare mfl.

Information om åtgärdsvalsstudien samt vägarna 311 och 531

Workshopen inleddes med några informationspass om syftet med framtagandet av en ÅVS, metodiken för framtagandet av studien och fyrstegsprincipen. Bakgrunden till framtagande av studien samt information kopplat till aktuell studie för vägarna presenterades också. Därefter fick representanter från Härjedalens- och Bergs kommun möjlighet att komplettera med övrig information gällande vägarna och området som de ansågs kunde vara bra för deltagarna att känna till inför grupparbetena.

Problembilden

Efter de inledande informationspassen fick deltagarna börja jobba med att utifrån nuläget identifiera problem och utmaningar. Det för att ta tillvara deltagarnas kännedom, kunskap och erfarenhet om platsen och vägarna. Utifrån resultatet kan studien utveckla beskrivningen av problemen och därefter rekommendera åtgärder. Deltagarna fick börja med att, var och en för sig, fundera och skriva ner vad de tycker skulle kunna förbättras längs vägarna. Därefter fick de i grupp arbeta med att utveckla resonemangen kring problemen. För att arbeta med att utveckla en gemensam problembild så fick grupperna presentera några av de problem som de identifierat.

Sammanfattande så kan man se att problemen gällande väg 311 till störst del handlar om vägens standard och underhåll, vilket i synnerhet anges som ett problem i samband med tung trafik. När det gäller väg 531 så målas en mer mångsidig problembild upp, som dels berör vägens standard och underhåll, och dels berör mer specifikt problematiken med en väg i känslig fjällmiljö på Flatruet.

Nedan har synpunkterna sammanfattats i fyra olika kategorier.

Väg 311

Vägstandard
Vägen beskrivs som smal, kuperad och kurvig väg där det uppstår svåra möten, särskilt vid möten med tung trafik.

Några synpunkter som framfördes:

- branta backar t.ex. vid Tännäs och Högvålen innebär problem för tung trafik

WSP Samhällsbyggnad
891 33 Örnsköldsvik
Besök: Hamngatan 11B

T: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org. nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

- tvära kurvor t.ex. vid Högvålen, Ränningsvallen/Högvålen
- farliga korsningar t.ex. en brant backe ned mot korsning i Tännäs samt korsningen mellan väg 311 och väg 84
- dålig och smal bro vid Sörvattnet
- bärighetsproblem och spårbildning.

Drift och underhåll
Det framkom synpunkter om problem som är kopplat till underhåll av vägen särskilt vintertid. Det gällde tjälskott/tjällossning, behov av snöröjning då vägen lätt driver igen vintertid samt behov av sandning/halkbekämpning vår, höst och vinter. Det angavs även vara problem att vägen plogas bredare än körbanan (överplogas) samt att det uppstår översvämningar vid vårsmältning.

Turism, miljö, information och service.
Vägen anges som en viktig turismled och det saknas sophantering och rastplatser.

Samhällsutveckling
Synpunkter framkom om lång restid i förhållande till sträcka, på grund av låg vägstandard. Trafikmätningar ansågs även som felaktiga då de ej sammanfaller med turistsäsongen.

Väg 531

Vägstandard
Särskilda partier där vägen är smal utan mötesplatser, med branta backar, tvära kurvor och farliga korsningar där problem uppstår, pekades ut under workshopen. Det gäller t.ex. sträckan Skärkdalen – Ljungdalen och Funäsdalen- Mittådalen, varpå det förekom avåkningar. Det påtalades även att det finns en otydlig korsning med busshållplats i Mittådalen samt en smal bro mellan väg 531 och Vikssjön. Avsaknad av vägkropp och få iordningställda parkeringsplatser och rastplatser innebär terrängkörning och parkering i känslig fjällmiljö bl.a. vid Flatruet. Den låga vägkroppen ansågs också innebära att vägen driver igen. Det ansågs även att trafiken har för hög hastighet.

Drift och underhåll
Det påtalades brister i underhåll och bärighet längst vägen och problem med tjälskott, gropiga och lösa vägar t.ex. sträckorna Skärkdalen – Ljungdalen och Funäsdalen- Mittådalen. Det är också halt i backarna mellan Ljungdalen-Flatruet.

Den breda plogningen av vägen över Flatruet medför slitage och vegetationsförändringar och ”isbränna”. Det framfördes att det upplevs svårt att se vart vägen går vid dåligt väder, att vägen ofta plogas bredare än körbanan och det saknas ”snökäppar”. Det framkom även synpunkter om att det ofta förekommer punkteringar på fordon vid Flatruet.

Turism, miljö, information och service.
Problematiken kopplat till vägen över Flatruet handlade sammantaget om avsaknad av service och information till turister, vägens farbarhet och funktion för innevånarna samt miljöpåverkan på djur och natur. Det framfördes problem med t.ex. nedskräpning, olovlig latrintömning, olovlig parkering, camping och terrängkörning med slitage på fjällmark och störningar för djurlivet. Renarna specifikt som har kalvningsland på Flatruet störs av turister och det slitage de medför, det finns även risk för kollision med ren.

Samhällsutveckling
Det framkom att kommunikationen gällande vägens farbarhet upplevs som ett problem, vilket bl.a. beror på otydlig information på Trafikverkets hemsida samt att det saknas informationsskyltar längs vägen.

Vägen framhölls som viktig för att kunna transportera sig till arbete, skola, kultur och service och frågan kring vägens farbarhet vintertid skapar osäkerhet. Vägstandarden och nattstängningen av vägen anses vara ett hinder för utveckling av både turism och boende. Kollektivtrafik bl.a. mellan Ljungdalen- Funäsdalen och linjen ”Härjedalingen” är inte samordnad med kvällsstängningen av vägen.

Det påtalades att det finns ett stort mörkertal i olycksstatistiken, då många avåkningar inte rapporteras. Trafikmätningar upplevs också som felaktiga då de ej sammanfaller med turistsäsongen.

Det påtalades även att vägen går i ett utsatt läge med dålig mobiltäckning och det saknas raststuga och nödtelefon.

Målbild

Grupperna fick ett utkast på målformuleringar gällande väg 311 och 531, som hittills identifierats i studien. Med de transportpolitiska målen som bakgrund så fick grupperna diskutera de målbilder som hittills identifierats för vägarna fram till år 2030. De diskuterade utifrån frågeställningarna: Vad tycker ni om utkasten till mål som presenterats utifrån vårt arbete med problembilden? Finns det fler områden som vi behöver formulera mål för och finns det förslag på andra målformuleringar?

Målbild för vägarna 2030

Förutom de transportpolitiska målen så har studien följande målbild för vägarna fram till 2030:

Övergripande mål:

- Vägarna är trafiksäkra och funktionella transportleder året runt, vilket har stärkt förutsättningarna för arbetspendling, service, turism och näringslivets transporter.

Projektspecifika mål:

- Vägarnas standard och säkerhet bidrar till ett konkurrenskraftigt näringsliv, tillväxt- och väl fungerande arbetsmarknadsregion, attraktiv besöksnäring, en god livsmiljö och hälsa för invånarna.
- Vägarna möjliggör samverkan mellan Berg- och Härjedalens kommun.
- Vägarna bidrar till att upprätthålla god samhällsservice för boende och besökare.
- Vägarna är trafiksäkra, framkomliga och tillgängliga för olika trafikslag och funktionell för tunga transporter och varutransporter.
- Vägarna bidrar till att tillgängliggöra fjällvärldens unika natur- och kulturvärden för både närturism och långväga turism, vilket skapar förutsättningar för regionens näringsliv.
- Vägarna tar hänsyn och värnar om till natur- och kulturmiljö.
- Vägarna bidrar till att upprätthålla samernas och rennäringens behov i området.

Figur 1 Målformuleringar som deltagarna fick diskutera utifrån och lämna synpunkter kring.

Synpunkter på målen

Övergripande synpunkter som framkom var att man önskade att det skulle bli tydligare hur målen skulle uppnås, att målen behöver bli mera mätbara samt behov av delmål/prioriteringar.

Det inkom även synpunkter gällande behovet av att klara ut konsekvenser och ansvarsfrågor innan olika åtgärder vidtas t.ex. om ett mål är ”tillgänglighet till fjällvärlden” så behöver man utreda konsekvenser av t.ex. slitage p.ga. flera människor kommer högre upp i känslig miljö, nedskräpning, informationsbehov och att bilden av Flatruet påverkas. Det framkom även funderingar om nationalparksfrågan t.ex. frågan om målbilden och studien påverkar om en nationalpark skulle instiftas i området?

Förslag som inkom handlade sammanfattande om; vägarnas funktion för att upprätthålla och utveckla turism/besöksnäringen samt böndernas behov i området gällande fribetande kor, behovet av god standard året runt (ej bara under turistsäsongen), trygghet (både gällande vädret, ensamheten och utsattheten samt mötesplatser, rastplatser, vägvisning och snöröjning), hastigheten längs väg 531, likvärdig standard (asfalt) längs hela sträckan, behov av rastplatser, information om rättigheter och skyldigheter, tillgängliggöra trafikverkets byggnad på Flatruet (för säkerhet och service), landsbygdsutveckling samt intressekonflikter (mellan turismnäringens och näringslivets behov och tunga transporter).

Åtgärdsförslag

Utifrån den problembild som grupperna identifierat tidigare under dagen så fick deltagarna i grupp arbeta med att formulera förslag på åtgärder. Deltagarna fick börja med att, enskilt fundera och skriva ned förslag på åtgärder/lösningar för att sedan i grupp, strukturera åtgärderna enligt fyrstegsprincipen samt utveckla resonemangen kring åtgärdsförslagen. Fyrstegsprincipen fanns beskriven på ett papper på borden samt att representanter från projektgruppen gick runt och förklarade hur principen fungerar. Deltagarna uppmanades att tänka på fyrstegsprincipen för att även hitta lösningar enligt steg 1 och 2.

Nedan sammanfattas åtgärdsförslagen i olika teman/kategorier:

Väg 311

1. **Turism, miljö, information och service.**
   - Utveckla rastplatser med service med sophantering.
   - Utveckla den turistiska upplevelsen
2. **Vägstandard**
   - Information om vägens standard via GPS, så t.ex. tunga fordon kan välja en annan väg.
   - Bredda vägen vid smala partier.
   - Fler mötesplatser.
   - Platser för ”Kättingpåläggning”.
   - Skylta inför branta backar.
   - Räta ut de skarpaste kurvorna och lutningarna.
   - Räta ut vägen
3. **Drift och underhåll**
   - Utöka vinterunderhållet gällande plogning och ”skrapning”
   - Utöka halkbekämpningen.
4. **Samhällsutveckling**
   - Led om tung trafik förbi byn Tännäs.
   - Komplettera med trafikmätningar under turistsäsongen

Alternativ utanför studiens avgränsning eller som har bedömts som orealistiska
- Gör väg 84 och E45 till motorvägar och styr om tunga och snabba transporter dit.

Väg 531

1. **Turism, miljö, information och service**
   - Utveckla rastplatser
   - Utveckla rastplatser vid Flatruet med bänkar och bord, informationsskyltar på olika språk om rättigheter och skyldigheter, naturen, miljön och renarna. Service alt. hänvisning till anläggningar där service finns att få som sophantering, latrintömning, vatten, WC, el-laddning.
   - Tidsbegränsa parkering vid Flatruet och reglera med P-skiva för parkering.
   - Förbud mot övernattning på Flatruet.
   - Siktröja vid överfarter skoterled/hundspann.
   - Bidra med gott ambassadörskap och lokalkännedom.
2. **Vägstandard**
   - Upphöjd och tydligare vägkropp.
   - Placera ut hinder för att fordon inte kör ut i naturen vid specifika platser.
   - Informera om att det är olovligt att parkera, campa och köra fordon ut i terrängen.
   - Bredda vägen, åtgärda de branta slänterna t.ex. Skärkdalen - Ljungdalen.
   - Åtgärda bron mellan väg 531 och Viksjön.
   - Sänk hastigheten, fler hastighetsskyltar.
   - Fler mötesplatser.
   - Se över trafiksäkerheten i korsning med busshållplats Mittådalen 531/537.
   - Räta ut de skarpaste kurvorna och lutningarna.
   - Stärk bärigheten
   - Åtgärda beläggning/asfaltering.
3. **Drift och underhåll**
   - Utöka anslag för vägunderhåll.
   - Likvärdigt underhåll längst hela sträckan.
4. **Samhällsutveckling**
   - Förbättra informationen på Trafikverkets hemsida om vägens öppethållande.
   - Fler blinkande tavlor som signalerar om vägen är stängd t.ex. i Skärkdalen.
   - Sms-tjänst med information om Flatruetvägen är öppen eller stängd.
   - Skapa fler ställplatser för husbilar/vagnar vid t.ex. Storsjö.
   - Samordna kollektivtrafiklinjen ”Härjedalingen” med kvällsstängningen av vägen.
   - Utöka kollektivtrafik t.ex. till flygplats och tåg i Röros, Ljungdalen - Östersund, ”skidbuss” mellan Ljungdalen och Funäsdalen.
   - Kvalificera vägen som turistväg/upplevelseväg och tillgängliggör i GPS.
   - Marknadsför vägen för turister.
   - Samarbete mellan Bergs och Härjedalens kommuner samt Trafikverket för att arbeta med marknadsföring.
   - Samarbete mellan Bergs och Härjedalens kommuner för att söka EU-bidrag för vägen.
   - Turistföretagen söker tillsammans EU-bidrag för vägen.
   - Komplettera med trafikmätningar under turistsäsongen
   - Raststuga/nödstuga med nödtelefon.
   - Öppna Flatruet nattetid för att turister och räddningstjänst ska ta sig över.
   - Införa vägavgift.

Alternativ utanför studiens avgränsning eller som har bedömts som orealistiska

- Stäng vägen vintertid.
- Flygplats i Ljungdalen för att flyga in turister.
- Tunnel över Flatruet.
- Stickspår från Röros-Funäsdalen-Ljungdalen

Fortsatt process

Detta material är en sammanfattning av framkommit material vid workshopen. Deltagarna vid workshopen liksom de aktörer som inte kunde delta, ges möjlighet att lämna synpunkter på materialet.

Detta material är inte ett slutligt formulerat förslag med åtgärder i ÅVS:en, utan ingår som underlag när studiens projektgrupp fortsätter att analysera och formulera mål, problemställningar och åtgärder.